

zdrava. Utvrđenje o tome uvjerenju moglo bi se pobijati kad bi se dokazalo da je uvjerenje izdano fraudolozno ili u zabludi, ili da je roba imala skrivenu manu. U postupku nitko nije ni tvrdio da bi postojala prijevarena nakana ili neka bludnja, pa bi prema tome preostajala samo vlastita skrivena mana robe. Međutim vještak je utvrdio da su nametnici bili potpuno razvijeni i vidljivi. Iz vještakova nalaza nije sasvim jasno da li on smatra da su nametnici bili u robi već prilikom njenog ukrcaja ili im ne zna porijeklo, a svakako nije obrazložio isključenju mogućnosti da su bili na brodu. Apelacioni sud smatra vrlo važnom okolnost što je teretnica bila čista, jer kad bi bilo nametnika na vrećama i u žitu, bili bi oni vidljivi, pa bi bili konstatirani i u teretnici. Prema tome nije utvrđena ni vlastita skrivena mana robe.

(DMF 1968, str.141)

E.P.

APELACIONI SUD, Pariz

Presuda od 17.VI 1967.

Bank of London and South America c/a
Société Générale et Edouard Arcos

Neopozivi dokumentarni akreditiv - Neopozivi dokumentarni akreditiv otvoren kod određene banke nije cirkularni akreditiv - Klauzule o dokumentarnom akreditivu moraju se tumačiti prema Jednoobraznim pravilima o dokumentarnim akreditivima Međunarodne trgovinske komore - Žig neke banke na dokumentima po sebi ne znači da su prava iz dokumentarnog akreditiva na nju prenesena - Nalozi koje je banka primila od stranke moraju se striktno tumačiti - Banka ima pravo na razumni rok za ispitivanje predočenih dokumenata - Rok od 8 dana je razuman rok - Naknadna dopuna bitnih podataka u dokumentima koje je dala treća osoba nije za banku mjerodavna - Za banku je mjerodavan samo odnos između nje i njenog nalogodavca, a ne ugovor na temelju kojega je otvoren akreditiv

Drugotuženi uvoznik ugovorio je s prvotuženom bankom otvaranje neopozivog dokumentarnog akreditiva u korist braziljanskih izvoznika narandža u visini od ukupno 25.200 engl. funti, plativog kod Banco Novo Mundo u Sao Paulo. Prvotužena banka je za pošiljke u protuvrijednosti od 3.750.- engl. funti brodom "Duqueza" i od 1.123.- engl. funti brodom "Cap Valiente" odbila honorirati podnesene joj dokumente, jer da ne odgovaraju uvjetima akreditiva. Tuži-

teljica je kao cesionar utužila odnosne svote kao i zatezne kamate i u ime naknade štete novih franaka 10.000.- i to prvotuženu banku, a prvotužena banka je pozvala u parnicu drugotuženoga kao svoga nalogodavca. Prvostepeni sud u Parizu odbio je tužbu, a tužiteljica je podnijela žalbu. Prvotužena je podnijela eventualnu žalbu sa zahtjevom, ukoliko bi bila sudjena, da dobiye naknadu štete od svog nalogodavca.

Apelacioni sud je žalbe odbio iz slijedećih bitnih razloga:

Ugovor o dokumentarnom akreditivu mora se striktno interpretirati. Akreditiv otvoren od strane izdatnika kod određene banke nije identičan s cirkularnim akreditivom koji bi se mogao ostvariti kod bilo koje banke u jednoj zemlji. Navodni običaj, prema kojemu da je u Braziliji to moguće, ne može ukloniti izričito izraženu volju stranaka i iz ugovora o akreditivu, i u otvaranju akreditiva kod određene banke (Banco Novo Mundo, Sao Paulo). Takva klauzula može se tumačiti samo prema Jednoobraznim pravilima o dokumentarnim akreditivima Medjunarodne trgovinske komore. Nadalje konkretni akreditiv bio je prenosiv, ali prema čl.49. spomenutih Pravila takav prijenos, ako nije drukčije ugovoreno, može uslijediti u mjesto u koje je kredit prenesen, ali domicil akreditiva može biti prenesen samo ako novi korisnik ne boravi u istom mjestu u kojemu je boravio izvorni korisnik. U konkretnom slučaju izvorni korisnik kao i novi korisnik akreditiva boravili su u Sao Paulu. Isto tako tužiteljčina tvrdnja da prvotužena banka nije odmah prilikom prezentiranja dokumenata prigovorila njenoj legitimaciji, iako su na dokumentima bili tužiteljčini žigovi, nije osnovana, jer nije dokazano da je prvotužena znala da dokumenti nisu predloženi kod Banco Novo Mundo, Sao Paulo, a da žigovi po sebi nemaju u tom pogledu značenja, jer bi oni mogli biti stavljeni na dokumente i onda kad bi tužiteljica banci u Sao Paulu bila podnijela na isplatu te dokumente. Prema tome bi valjalo odbaciti tužbu radi pomanjkanja aktivne legitimacije. Medjutim Apelacioni sud "in merito" dodaje da činjenica što na fakturi za robu iz broda "Cap Valiente" nije bilo konstatacije da ambalaža "standard", kako je bilo propisano u akreditivu, opravdava neisplatu akreditiva. Isto tako za brod "Duqueza" opravdan je prigovor prvotužene da kalibraža voća za koju je predviđena tolerancija od 10% "aux deux extremes" treba biti tumačena kao 10% za oba ekstrema zajedno, a ne kao 10% za svaki od njih, kako je to rezultiralo iz predloženih dokumenata. Tužiteljčina tvrdnja da je prvotužena morala te prigovore staviti odmah nije osnovana s razloga što čl.10. spomenutih Jednoobraznih pravila daje banci razuman rok za ispitivanje dokumenata ("un délai raisonnable pour examiner les documents"),

pa kako je prvotužena banka stavila svoje primjedbe u roku od 8 dana od prvog predočenja dokumenata, stavila ih je pravovremeno. Konačno činjenica da nije u fakturi za robu iz broda "Duqueza" bilo konstatacije "roba zdrava, ispravna i prikladna za trgovinu" ("saine, loyale et marchande") - kako je propisano u akreditivu, nego je to tek treća osoba naknadno protumačila da je takva (roba) - osnovano je da je odnosni dokument učinila sumnjivim za prvotuženu banku.

(DMF 1968, str.93)

E.P.

Bilješka.- Ova rješidba ukazuje na to da se u poslovanju s dokumentarnim akreditivima banke moraju striktno pridržavati primljenih uputa, tj. postupati strogo formalistički. Osim toga i u pogledu aktivne legitimacije slijedi iz ovoga judikata da treba strogo primjenjivati Jednoobrazna pravila, ako stranke nisu drukčije ugovorile, tako da ni brazilska banka, niti brazilski vjerovnik - izvoznik nije mogao izvršiti domiciliranje u Londonu, ako se i korisnik ne nalazi tamo, niti je engleska banka mogla nastupati kao vjerovnik prema francuskoj banci. Smatramo da je korisno upozoriti na tu rješidbu radi toga što do sličnih sporova može doći i u našoj izvozno-uvaznoj trgovini.

U bilješci uz ovu presudu P.Bouloy ističe da se banke ne tiču odnosi između stranaka, nego da se ona mora držati isključivo uputa koje je primila. Ukazuje i na to kako je pariska Apelacija prihvatila stajalište banke da naknadno ispravljanje podataka, nakon prvog odbijanja dokumenata od treće osobe, a ne pristankom njenog nalogodavca, čini dokumente sumnjivim, pa banka ispravno odbija njihovo honoriranje. U bilješci se naglašava kako samo tako striktna formalistička interpretacija može dati dokumentarnom akreditivu onu sigurnost koja ga čini osobito pogodnim instrumentom međunarodne trgovine, pa da se stoga ne treba obazirati na prigovore praktičara, jer bi svako olabavljenje ovoga instrumenta uništilo njegov sadanji značaj. Čini se da je to doista tako, pa će eventualna kasaciona rješidba u ovom pitanju biti od velikog interesa.

E.P.